

4.Штепа О. С. Функціональна значущість психологічної ресурсності у структурі особистісного потенціалу. *Проблеми сучасної психології*. 2015. №. 29. С. 765-778.

5.Штепа О. С. Особливості зв'язку психологічної та персональної ресурсності особистості. *Проблеми сучасної психології*. 2013. №. 21. С. 782-791.

6.Мазур Т. В. Особливості копінг-поведінки фахівців соціальної сфери. *Ukraine – EU. Modern technology, business and law : collection of international scientific papers : in 2 parts. Part 2. Modern engineering. Sustainable development. Innovations in social work: philosophy, psychology, sociology. Current problems of legal science and practice.* – Chernihiv : CNUT, 2015. С.198 – 200.

Лещенко Катерина Андріївна,

слухач магістратури факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В КОНТЕКСТІ РЕФЛЕКСИВНОСТІ У СТУДЕНТІВ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ

В умовах глобалізації та інформатизації суспільства й інтеграції України в європейський комунікаційний і освітній простір зростає роль засобів масової інформації, ефективність діяльності яких безпосередньо залежить від професіоналізму журналістів, від їх культури професійного спілкування, від уміння творчо налагоджувати співпрацю у процесі комунікації в різних сферах суспільного життя.

Сьогодні у кожній галузі суспільства (і особливо в журналістиці) важливим чинником успішності й конкурентоспроможності є майстерність

діалогічного спілкування як основа людського взаєморозуміння, як професійне знаряддя, адже в умовах правової держави вміння вести конструктивний діалог відіграє першорядну роль у розв'язанні суспільних проблем, сприяє уникненню проти-стояння і протидії сил.

Комунікативна сфера відіграє велику роль у життєдіяльності кожної людини, а особливо у професіях які полягають у постійному контакті з іншими людьми. Відносно розвинутою комунікативною сферою особистості вважається сукупність стійких властивостей, що сприяють успішному розумінню, засвоєнню, використанню і передаванню інформації. Вивченню ролі комунікативних здібностей у спілкуванні присвятили багато робіт, вітчизняні спеціалісти в області психологічної науки. До них можна віднести роботи Г. М. Андреєвої, А. А. Бодальова, В. Л. Леві, В. А. Лабунської, А. Г. Ковальова, Л. І. Уманського та багато інших.

Комунікативну компетентність як важливу ознаку професіоналізму розглядали Ю. Ємельянов, Ю. Жуков, Н. Корольова, Д. Люїс, А. Маркова, А. Панфілова, Л. Петровська, А. Сергієнко, Л. Столяренко, О. Федоров та ін.[1, с. 221- 222.].

Універсальним механізмом пізнання міжособистісних відносин є рефлексія. У спілкуванні рефлексивність - це взаємне відображення суб'єктів міжособистісної взаємодії, що веде до усвідомлення себе, свого характеру, своїх якостей, успіхів і невдач та їх причин. Вивченням рефлексивності у світлі психологічної науки займалися такі визначні вітчизняні психологи, як Б. Г. Ананьєв, Л. С. Виготський, Б. В. Зейгарник, А. В. Карпов та закордонні науковці - У. Джеймс, А. Буземан, Ж. Піаже, Дж. Локк.

Рефлексія, як механізм взаєморозуміння являє собою осмислення суб'єктом того, якими засобами і чому він справив те або інше враження на партнера по спілкуванню. «Під час розвитку людини рефлексивна свідомість є на різних рівнях і в різних формах. Як властивість індивіда, рефлексивність - це здатність відображати не лише свій образ «Я», а й усвідомлювати

сутність своєї взаємодії з іншими людьми. У сфері саме міжособистісних взаємин рефлексія є важливим компонентом моральності поведінки індивіда. На думку В. А. Роменця, це явище післядії, в ньому проясняється сутність діяння» [2, 9-10 с.].

Журналістика є найістотнішим складником, одним із головних чинників професійної масової комунікації. Для журналіста спілкування – чи не найголовніша сфера професійної діяльності.

Основними складниками комунікативної компетентності є високий рівень знання мови, її виражальних можливостей, засобів переконання; володіння культурою спілкування; свідоме використання досвіду мовленнєвої діяльності в конкретній сфері комунікації, у даному випадку – в журналістиці. Можна уточнити, що конкретно у журналістиці комунікативна компетентність – це, напевне, перш за все уміння вільно оперувати змістовною інформацією, з урахуванням жанрово-стилістичних особливостей майбутнього тексту та з орієнтацією на активне сприйняття інформації масовим адресатом, а також бездоганне володіння мовою [3, 100 с.].

Невміння журналіста формувати контакт, який є об'єктивно необхідним елементом будь-якого професійного спілкування, дуже негативно впливає на журналістський твір. «Не можна уявити журналіста без таких рис, як комунікабельність, уміння спілкуватися з людьми, розуміти їх потреби й інтереси» [4, 28 с.].

Комунікативна компетентність журналіста визначається уміннями й навичками практичної взаємодії з людьми (ведення діалогу, вирішення конфліктних ситуацій або їх запобігання на різних стадіях, саморегуляція, розуміння невербальної мови спілкування тощо).

Тому метою нашого дослідження є вивчення специфіки комунікативної компетентності в контексті рефлексивності у студентів журналістського факультету.

У дослідженні взяли участь студенти Харківської національної академії культури, факультету з підготовки журналістів. Першу групу склали репортери -33 досліджуваних, другу групу - редактори 32 досліджуваних.

Проаналізувавши взаємозв'язки комунікативної компетентності та рефлексивності студентів журналістів, ми виявили такі результати, що у студентів журналістів за професійним спрямуванням усна комунікативність, з зростанням здатності розпізнавати та керувати чужими емоціями зростає прагнення до пізнання себе, свого внутрішнього світу та оточуючих. А зі зниженням вольових якостей, зростає потреба у приналежності до суспільства, страх бути не прийнятим у певну соціальну групу.

Аналіз вивчення взаємозв'язків деяких складових комунікативної компетентності та рефлексивності студентів журналістів за професійним спрямуванням писемна комунікативність, показав, що зі зростанням прагнення до спілкування із самим собою з ціллю пізнання свого внутрішнього світу, зростає здатність проаналізувати наслідки поведінки оточуючих в певній ситуації, та передбачити можливість того, що станеться в майбутньому, а також розуміння істинного контексту розмови і здатність виявляти неправду, але на сам перед зростає контроль зовнішнього прояву власних емоцій. Було виявлено, що зі зростанням схильності до аналізу майбутньої діяльності, поведінки, планування як такого, прогнозування можливих фіналів, ретельності планування деталей своєї поведінки зростає позитивне ставлення до себе, студенти журналісти з писемною комунікативністю схильні розглядати можливі перспективи для себе у майбутньому, тим самим підвищуючи собі самооцінку.

Отже, одна з провідних цілей сучасної журналістської освіти – професійна підготовка комунікабельної особистості майбутнього фахівця, що передбачає розвиток та стимуляцію творчих резервів кожного студента-журналіста, поглиблення самосвідомості та суб'єктності особистості, її

здатності до самореалізації та творчого самовираження, формування та вдосконалення власної комунікативної компетентності.

Список бібліографічних посилань

1. Локарева Г. В. Проблема формування у майбутніх журналістів культури професійного спілкування як ознаки комунікативної компетентності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2013. Вип. 30. С. 221-228.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_30_36 (дата звернення : 2.02.2018).

2. Винославська О. В., Бреусенко-Кузнецов О. А., Зливков В. Л., Апішева А. Ш. Психологія. Навчальний посібник. Київ: Фірма "ІНКОС", 2005. 9-10 с.

3. Васильева Л. А. Делаем новости! Москва, 2003. 100с.

4. Свитич Л. Г. Профессия: журналист. Учебное пособие. - Издательство Аспект Пресс. Москва. 2003. С. 28

Науковий керівник: Гресь Наталія Володимирівна, доцент кафедри соціології та психології факультету №6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент.

Лещенко Олена Сергіївна,

науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності Харківського національного університету внутрішніх справ

РЕСУРСНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ КРИЗЬ ПРИЗМУ ГЕНДЕРА

Актуальність теми зумовлена потребою вивчення та оптимізації психологічної ресурсності працівників поліції обох статей, що надає можливість ефективніше організовувати психологічне супроводження їх професійної діяльності. В правоохоронних структурах світу поступово збільшується кількість жінок, але, статистичні відомості останнього десятиліття свідчать, що жінки частіше зазнають труднощів щодо